

ДВА СЛАВНІ ЮВІЛЕЇ

Цього року наш університет і вся країна відзначають дві визначні ювілейні дати – 200-річчя з Дня народження Поета і Пророка України Тараса Шевченка та 180-річчя Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Ці славні події припали на складні часи, що їх переживає наша держава. Цей збіг до певної міри символічний, адже доля Тараса Григоровича не була легкою, та й історія нашої Alma Mater має чимало непростих сторінок.

У 1814 році у родині селянина-кріпака у селі Моринцях тоді Київської губернії народився Син України, який незабаром, долаючи життєві перепони, але не зраджуючи собі та своєму шляху, відкрив нову сторінку в історії мови, літератури та ідентичності свого народу. Двадцять років потому, у 1834 р. у Києві відкрився Імператорський Університет Святого Володимира, який, попри призначення бути оплотом «православ'я, самодержавства і народності» в «Южно-русском крає», як його бачила царська влада Росії, стане потужним освітнім та науковим центром Наддніпрянської України, і в особі своїх визначних діячів зробить вагомий внесок у інтелектуальний поступ українців.

Нехай ненадовго, але життєвий шлях Поета привів його до Університету, в якому Тарас Шевченко з самого початку працював у Київській археографічній комісії, а у 1847 р. його обрано вчителем малювання, проте, через арешт митцю не судилося попрацювати на цій посаді. Нині шляхи Поета та Університету знову переплелися, тепер уже назавжди – в освяченні останнього іменем Великого Сина України.

Справа українського культурного та інтелектуального життя навіть в умовах заборони та заперечення українства імперською Росією знаходила способи вияву – у «Захлявних книжках» відправленого у солдати Т. Шевченка, у приватних – і таємних – україномовних лекціях з історії України професора Імператорського Університету Володимира Антоновича. Останній підготував плеяду учнів-істориків, серед яких – Михайло Грушевський, якому судилося підняти справу української історії на рівень самостійної галузі знань у європейській науці, а також прислужитися інтелектуальному об'єднанню розділеної на той час України – Наддніпрянщини та Галичини. Очолене Грушевським Наукове товариство ім. Т. Шевченка, у назві якого було вшановано українського Генія, стало неофіційною українською Академією наук, сприяючи інтеграції української інтелектуальної думки до європейського наукового простору.

В умовах царської Росії, та й у пізніші часи, наш університет був місцем зустрічі різних культур та інтелектуальних

традицій: української, польської, російської, німецької (в особі викладачів та декількох ректорів). Серед його випускників та викладачів є відомі філософи С. Гогоцький, О. Гіляров, О. Новицький, Г. Челпанов, М. Бердяєв, М. Шлепаков, М. Овандер, В. Шинкарук, П. Копнін, мовознавець А. Кримський, літературознавці В. Перетц, С. Маслов, І. Огієнко, Н. Назаревський, М. Гудзій, письменники М. Булгаков, М. Рильський, наш сучасник кібернетик В. Глушков та багато інших. Ці вчені та їхні колеги заклали фундамент, на якому ми нині будуємо нашу культурно-інтелектуальну працю.

У наші дні ім'я та творчість Великого Поета набули нового звучання та актуальних смислів. Мабуть, ніколи раніше Тарас Шевченко не був таким близьким та зрозумілим мільйонам українців, як у дні Євромайдану та сьогоднішньої боротьби за волю та цілісність України. Ми відчували присутність поета й у рядках, що звучать і звучали з уст Сергія Нігояна та інших українських Героїв, готових віддати життя за Україну, й у численних образах, породжених Мистецтвом Майдану – від народних до кітчевих.

Сьогодні й наша Alma Mater – на вістрі змін у науковому та суспільному житті держави. Студенти Київського національного університету імені Тараса Шевченка були активними учасниками Євромайдану, нині серед студентів, випускників та співробітників університету є ті, хто захищає незалежність та суверенітет України від зовнішньої агресії у зоні АТО, студенти, викладачі та науковці активно включилися у волонтерський рух допомоги Українській армії. Нещодавно у бою за Донецький аеропорт віддав життя студент Інституту філології Святослав Горбенко... Нині КНУ імені Тараса Шевченка відкрив двері для студентів з Криму, не залишає й студентів-біженців з окупованих районів Донбасу.

Зростає соціальна активність студентства, активізується міжнародне наукове співробітництво нашого університету. КНУ імені Тараса Шевченка посідає першість у національних рейтингах серед освітніх установ нашої держави та стабільно потрапляє до міжнародних, і є, поза сумнівом, флагманом української освіти та науки, закріпивши це поєднання у статусі дослідницького університету. Нашим прагненням є поглиблення інтеграції України до європейського освітньо-наукового простору, активізація участі у інтелектуальному поступі континенту. Тут ми маємо підстави впевнено дивитись у майбутнє. Переконаний, що за час, який залишився до 200-річного ювілею, наш Університет впише нові яскраві сторінки до своєї непростої, але багатой історії.

Леонід Губерський